

Dr A.A.A. TERRUWE
GEEF MIJ JE HAND...

over bevestiging
sleutel van
menselijk geluk

de tijdstroom

GEEF MIJ JE HAND...

*Over Bevestiging
Sleutel van menselijk Geluk*

Dr A.A.A. Terruwe

Vierde druk

1972

Uitgeversmaatschappij De Tijdstroom b.v.
Lochem/Nederland

GENEZING VAN DE FRUSTRATIENEUROSE

Het is bij de behandeling van de frustratie-
neurotische mens ook duidelijk gebleken dat
deze mens een bestaan ondergaat in een ge-

stoord gevoel van zelfwaarde; en tevens dat dit ontbrekend gevoel van zelfwaarde hem enkel en alleen kan worden geschonken door een ander mens of andere mensen.

Dit gebeuren waardoor aan de mens zijn zelfwaarde wordt geschonken heeft, zoals gebleken is, voor hem fundamentele betekenis en het vindt alleen plaats in een bijzondere relatie met de andere mens.

Het is de relatie waarbij iemand door een ander mens wordt beschouwd en gevoeld als iemand die bij hem hoort en in wie hij het welbehagen van de schouwende en minnende mens zelf waarneemt; en dat hij dit voelt met zijn gehele wezen.

Onweerstaanbaar komt dan in de mens naar boven een ervaren van eigen goed-zijn; hij ontvangt daarmee tevens een welbehagen dat daaraan gepaard gaat: dit is de zelfliefde en het gevoel van eigenwaarde. Hieruit ontstaat:

DE OPENING NAAR DE ANDER

De mens is in wezen sociaal en daarom is het een fundamenteel goed voor hem door de ander als goed gekend en gevoeld te worden. En hier ligt het begin van zijn opening naar de ander die hij als een goed heeft ontwaard en naar wie zijn wezen vanzelf openplooit in verlangen; en ten slotte in vreugde, als een wederzijdse uitvloeijing van gevoelens in het onderling verkeren dat hierdoor tot stand gekomen is.

De opening naar de andere mens is tevens de opening naar het goed van heel de schepping; het is de opening naar de Schepper zelf.

Pas ná deze opening kan hij hierin welbehagen vinden en alles ongestoord genieten. Het kunnen genieten-in-geopendheid is een bij uitstek menselijk gebeuren.

Het dier kan begeren en voldoening hebben van zijn lusten, maar dit is het functioneren van een, naar zichzelf gekeerd, gesloten wezen.

Voordat een mens geopend is bejegt hij zijn lustobjecten eveneens met een gekeerdheid naar zichzelf. Tengevolge van deze gekeerdheid naar zichzelf heeft de voldoening van de lust bij een ongeopend mens ook niets te maken met menselijk welzijn. Want menselijk welzijn betekent allereerst zelf-opening en verruimingsmogelijkheid.

UNIEK MENSELIJK

Het proces waarbij de ander mij aan mijzelf onthult als goed en waardoor hij aan mij wordt onthuld als goed, - dit proces is een uiting van hoogste, unieke en waar-menselijke vruchtbaarheid.

Deze vruchtbaarheid schenkt de mens aan zichzelf en de ander wordt hierdoor aan hem geschonken, waarbij beiden vervulling, verruiming en vreugde ontvangen.

Het wezen van de een stroomt uit over het wezen van de ander. En dit is wederzijds.

Deze vruchtbaarheid heeft de *psychische menswording* tot vrucht.

Dit proces leert men pas ten volle kennen in aard en belangrijkheid als men het actief en passief heeft mogen beleven.

Dit proces heb ik *bevestiging* genoemd; - bevestiging: het wezen van álle liefde.

Psychische menswording is zelfwording door verwerving van het besef van eigènwaarde; en wel door de bewustwording van de goedheidsrelatie tot de ander en het andere.

Psychische menswording geeft ons de mogelijkheid tot functioneren doordat de mens degene is die in de wereld de zin en de waarde van de dingen aangeeft. Dit is bij uitstek de menselijke taak.

BEVESTIGING EN PSYCHISCHE MENSWORDING

Het is nu gebleken dat de bevestiging de enige mogelijkheid is om de mens, - die bij zijn geboorte nagenoeg gesloten is -, tot opening te brengen om hem zodoende tot een volwaardig en gelukkig mens te maken. En deze fundamentele taak is van nature en als bij uitverkiezing toevertrouwd aan de vader en de moeder van een kind en dient dan ook van de aanvang af te geschieden.

Dichters hebben hiervan getuigenis afgelegd. Zij hebben het eerste teken van geopendheid waargenomen als zij de eerste glimlach van het kind bezingen. Ik denk aan *Vergilius* waar hij

zegt:

'Kindje, stel nu maar het begin: je moeder te be-
kennen door een glimlach.' (*Incipe, parve puer:
risu cognoscere matrem*). En de zenuwarts
Frederik van Eeden zegt in zijn gedicht 'De
eerste glimlach van het kind', - als hij beschre-
ven heeft hoe ouders zich buigen over de wieg
van hun pasgeboren kind:

*Hij zag ons beurtelings de een na de ander aan.
Als of hij omzocht in zijn hartegrond
Of hij geen antwoord op dit teken vond*

Na deze beschrijving van het wondere teken
van hun lach gaat de dichter aan het slot verder:
*Hij zond het liefdeteken tot ons weer,
Hij lachte zelf en was niet eenzaam meer*

Zolang de mens niet als goed onthuld is
door de bevestigende liefde van de ander, blijft
hij hangende in de streving naar verwerkelij-
king van zijn mogelijkheid tot psychische mens-
wording; want de mens is pas mens in saam-
horigheid met de ander en het andere.

De bevestiging moet dan ook gezien worden als
een fundamenteel goed in ons persoonlijk-
mens-zijn en in het mens-zijn in onze samen-
leving.

WEDERZIJDIG EEN GOED OF EEN KWAAD

Zodra de mens bevestigd is door de ander kan
hij en wil hij ook op zijn beurt waarde-onthul-
lend en zingevend tegenover een ander mens en
tegenover de hele wereld staan.

Zo is de vruchtbaarheid van de bevestiging in
wezen onbegrensd.

Zolang de mens niet door een ander mens ont-
hullend is bejegend is hij niet alleen eenzaam en
ongelukkig, maar ook ik-zwak: 'als een riet
door de wind bewogen'.

Het concrete bepaalt hem en hij is weerloos om
het naar waarde te schatten, om het in zijn leven
te plaatsen of te verwerpen. Hij staat onder de
dwang van de materie. En dit niet uit keuze,
maar uit onvermogen.

En het ergste is, dat, als de andere mens hem
door de bevestiging niet tot beminnenswaardig
goed geworden is, - dat hij hem dan is geworden
tot een verwerpelijk kwaad. Dit kan hij niet
liefhebben, integendeel hij verlangt het te ver-
werpen en te vernietigen.

'De hel dat is de ander' constateerde Sartre.
En ik vrees, dat hij, in de apperceptie van deze
realiteit voor hem, zijn onbevestigd-zijn aan
ons heeft prijsgegeven.

De Griekse treurspeldichter *Sophocles* zegt:
'er zijn veel vreeswekkende dingen, maar niets
is meer vreeswekkend dan de mens'. Zou men dit
niet mogen verstaan als: 'voor de onbevestigde
mens is niets meer vreeswekkend dan de andere
onbevestigde mens'?

Het leren zien en begrijpen van de bevestiging
kan ons veel wat zich in het leven toont als
vreugde en leed, naar ik meen, beter doen be-
grijpen en plaatsen.

Wij zijn, dat is wel onaantastbaar waar, in ons
gelukkig zijn feitelijk geheel en al toevertrouwd

aan de ons in liefde naderende ander en zo is die ander alleen mijn absolute schenker en hij moet tot mij komen.

DE COMPENSATIE DER ZELFBEVESTIGING

Als dit niet gebeurt, kan de mens in zijn fundamentele tendentie naar bevestiging wel trachten tot compensatie te komen. Dit ziet men dan ook veelvuldig. Maar de pogingen zijn steeds zonder succes.

De onvoldoende gesignaleerde dwaling: n.l. dat zelfbevestigingspogingen enig effect zouden kunnen ressorteren in het gelukkig-worden van de mens, spint ons in in vruchteloos pogen.

Of wij nu ons zelf trachten te openen door bemachtiging van materiëel goed of door roem en eer of door zingenot van welke aard ook, of dat de mens die gekweld wordt door minderwaardigheidsgevoelens tracht de ander te kleineren en zichzelf hierdoor schijnbaar te verheffen, - de onbevestigde mens dwaalt rond in een kerker die zich niet opent, hij lijdt de altijddurende Tantalus-kwelling: het goed dicht in zijn bereik te hebben, maar het niet te kunnen genieten. Want hiertoe moet hij eerst geopend zijn.

En zo blijft deze mens, omringd door overvloed, een arm en ongelukkig wezen. Hij is dakloos. En deze dakloosheid wordt niet eens duidelijk gezien, terwijl 'de liefde hem toch geen woning bouwde'.

BEVESTIGING IS PER DEFINITIE WAARACHTIG GESCHENK

Het voor ieder mens zonder uitzondering meest fundamentele goed is dus ongetwijfeld, dat wij op onze levensweg een mens ontmoeten in een persoonlijke relatie die ons onverplichtend en onverplicht de gratuit geschonken bevestiging aanreikt.

Onverplichtend en onverplicht: bevestiging kan men niet afdwingen, of afkopen, of afbid-den. Indien een mens er uitdrukkelijk naar streeft om te bevestigen of bevestigd te worden blijft deze mens immers juist in zichzelf opgesloten, omdat hij slechts poogt iets voor zichzelf te bereiken.

De bevestiging blijkt een puur geschenk te zijn, waarnaar wij weliswaar kunnen verlangen, maar dat wij slechts ontvangen kunnen van de goedheid van de ander; om hem daarna in dankbaarheid de bevestiging terug te schenken in de vreugde die hij, door zijn bevestiging, in het gezicht van de ander ziet stralen.

DE WEERHOUDENDE LIEFDE

Als eenmaal het geopend-zijn in de mens een gegeven is, dan moet hij dit ook kunnen beleven als zodanig; en daarom moet hij deze geopendheid behoeden. Dat betekent dat hij zich onthoudt van datgene, waardoor hij weer op zichzelf zou terugvallen.

Bewaren van de geopenheid in menselijke verhoudingen en in de verhouding tot de dingen rondom de mens is: prijs-gave van onredelijk-streven. Prijs-gave van iets coûte-que-coûte en tot elke prijs te willen bereiken. Want dit is een streven, dat juist in onze cultuur van het technisch bestel ten hoogste wordt aangeslagen als levenskunst. En dit is volkomen ten onrechte.

OPEN

De open bestaanswijze verandert iedere daad. Zemaakt ons vriendelijk tegenover ons zelf, gunt ons tijd om te eten en ons te ontspannen, gunt ons stilte overdag en 's nachts; waarbij de energie mag terugvloeien naar haar oorsprong en hierdoor weer nieuwe frisheid en spankracht verwerft.

'Let it be - come and see' zingt de *Beatle*; en zou hij dit niet verstaan hebben?

In de open bestaanswijze is er geen streven om iets te willen bereiken in de ander.

DE VRUCHT VAN SCHENKEN EN ONTVANGEN

Het schenken van ons zelf is: geen beletselen stellen dat ik in de ander uitbloeit tot een door hem ervaren welbehagen. Het is het authentieke woord en dit woord is de kostbare vrucht.

Het ontvangen van de ander is dan: geen beletselen stellen dat de ander in mij uitbloeit tot welbehagen. Het luisteren is de kostbare vrucht.

In de open bestaanswijze waarin wij schenken en ontvangen en aandachtig bij elkaar verwijlen kan er een welsprekende sprakeloosheid komen tussen mensen, waarin zij aan elkaar verschijnen durven op eigen wijze.

De open bestaanswijze tussen mensen herkent men onmiddellijk. Zij is letterlijk boeiend, zij schept contact door de geest en door de zintuigen en door het hele lichaam.

In de open bestaanswijze gaan we niet alleen naar elkaar toe met reeds gepreformeerde en normerende gedachten; in de open bestaanswijze zijn gedachten niet belangrijker dan ogen en oren en handen.

In de open bestaanswijze ervaart men zichzelf soms tijdloos en komt er iets in ons van een eeuwigheidsbegrip dat in de open bestaanswijze te maken heeft met onbegrensde geopendheid. Is dit niet pas absolute vervulling?